

FDFs grundlæggende lederuddannelse

FDF-pædagogik og samværsformer

SAMVÆRSREGLER

**FDFS PÆDAGOGIK
I PRAKSIS**

AT LEGE MED

TRØST OG OMSORG

FRIVILLIGT
DRENGE- OG PIGE-
FORBUND

Kære temaansvarlig,

Tak fordi du har påtaget dig ansvaret for at lære nye og kommende ledere op i din kreds. I denne vejledning finder du inspiration til temaet ”FDF-pædagogik og samværsformer”. Temaet dækker over FDFs pædagogik, kredsens samværsregler, trøst og omsorg og det at lege med. På den måde spænder temaet over en bred vifte af, hvordan vi er sammen med kredsens børn og unge. Afviklingen af dette tema varetages bedst af en kredsleder, da der også med fordel kan inddrages øvelser for hele ledermødet. Nogle øvelser vil kunne laves på det klassehold, som den nye eller kommende leder tager del i.

Temaets omfang

Dette tema rummer primært samtale- og refleksionsøvelser. Omfanget af temaet vil derfor ikke variere i særlig udpræget grad. Nogle af samtalerne kan med fordel tages på ledermøder med hele lederflokket, mens andre fungerer bedst som samtaler på tomandshold, også når der er flere nye eller kommende ledere, som er i gang med teamet sideløbende.

Fokusområder

Temaet her har følgende fokusområder:

- FDFs pædagogik i praksis
- Samværsregler
- Trøst og omsorg
- At lege med

Under de forskellige overskrifter kan du finde konkrete mål for fokusområderne, få inspiration til hvordan du kan arbejde med de forskellige fokusområder og læse hvor du kan søge yderligere inspiration.

FDFs pædagogik i praksis

Fokusområdets mål

Den nye leder får gennemgået FDFs pædagogik

Den nye leder får drøftet FDFs pædagogik med de øvrige ledere i kredsen og reflekteret over, hvordan den kommer til udtryk i praksis.

Sådan kan du gøre

Præsenter FDFs pædagogik for den nye eller kommende leder. Du kan bruge modellen, som findes på FDF.dk. Tal om de to ben i pædagogikken: Mødet og Frivillighed, samt de seks elementer.

FDF-pædagogik

Grundlag:	Frivillighed	Mødet
Principper:	Frivillige voksne leder børn og unge	Børn unge og voksne mødes ligeværdigt
	Børn og unge oplever, at de kan få indflydelse og medansvar	Børn og unge oplever, at de er en del af noget større
	Børn og unge får viden og færdigheder i fællesskabet	Mødet er rammen for fælles oplevelser

Planlæg et punkt på et kommende ledermøde, hvor I sammen drøfter pædagogikken og dens elementer. Præsenter først pædagogikken for alle lederne i kredsen og drøft den efterfølgende. I kan både tage snakken fælles eller i de klassehold, lederne fungerer på.

I kan bruge følgende spørgsmål som udgangspunkt:

- Hvordan møder vi kredsens børn og unge ligeværdigt med os?
- Hvordan sikrer vi, at det er os ledere, som leder kredsens børn og unge?
- Hvordan kan vi give kredsens børn og unge medindflydelse og medansvar?
- Hvordan giver vi kredsens børn og unge en oplevelse af at være en del af noget større?
- Hvordan hjælper vi kredsens børn og unge til at tilegne sig viden og brugbare færdigheder?
- Hvordan bruger vi kredsens møder til at skabe værdifulde oplevelser for kredsens børn og unge?
- Er der nogle af pædagogikkens elementer, som vi er særligt gode til at underbygge?
- Er der nogle af pædagogikkens elementer, vi gerne vil være bedre til at bruge?

Find mere viden og inspiration

FDF-pædagogikken

FDF.dk/DGL

Samværsregler

Fokusområdets mål

Den nye leder får kendskab til kredsens samværsregler og kender formålet med dem.

Den nye leder får diskuteret dilemmaer omkring samværsreglerne med andre ledere i kredsen.

Sådan kan du gøre

Præsenter kredsens samværsregler for den nye eller kommende leder. Bed dem forholde sig til de forskellige regler, I har i kredsen, og drøft, hvad vedkommende tænker om de enkelte regler. Tal også om, at vi har samværsregler både for at beskytte børn, unge og ledere og for at spille efter nogle fælles regler. Samtidig undgår vi i højere grad krænkelser og overgreb.

Har I ikke nedskrevet jeres samværsregler i kredsen, er der god lejlighed til at gøre nu. Brug et ledermøde på at drøfte, hvordan I ønsker samværet i kredsen skal være. I kan bruge en af følgende modeller:

- Brug landsforbundets forslag til samværsregler i kredsene. Tag udgangspunkt i udkastet og drøft, om der er nogle af de foreslåede regler, I ønsker at ændre.
- Tag udgangspunkt i materialet "Trivsel og tryghed" og drøft de forskellige cases i materialet. Ud fra jeres drøftelser og svar skal I udforme nogle regler, som kan blive til samværsregler.
- Aftal et møde med jeres lokale forbundssekretær, hvor vedkommende kommer ud og hjælper jer med at facilitere samtalen om jeres samværsregler.

Husk at samværsreglerne skal revideres en gang om året.

Bed den nye eller kommende leder om at drøfte et eller flere af dilemmaerne fra materialet "Trivsel og tryghed" med de øvrige ledere på sit klassehold. Skal I revidere eller skabe kredsens samværsregler inden for nærmeste fremtid, kan denne del fint udelades af fokusområdet.

Find mere viden og inspiration:

Skabelon til samværsregler

fdf.dk/DGL

Materialet Trivsel og tryghed

fdf.dk/DGL

Trøst og omsorg

Fokusområdets mål

Den nye leder får drøftet, hvordan og hvornår kredsens børn og unge har behov for trøst og omsorg.

Den nye leder får reflekteret over en konkret situation, som kræver trøst eller omsorg for et barn i kredsen.

Sådan kan du gøre

Bed den nye eller kommende leder om at holde øje med situationer, hvor kredsens børn og unge har behov for omsorg eller trøst, i den kommende tid.

Tal herefter sammen om de forskellige situationer, og om hvordan det givne barn eller ung, ville kunne få omsorg eller trøst.

I kan også tale om mere generelle situationer. I kan tage udgangspunkt i nogle af nedenstående eksempler:

- Et barn er faldet under en fangeleg og har slået sit knæ.
- Et barn forstår ikke den aktivitet, I skal til at lave, og trækker sig ud af gruppen.
- En ung er kommet tidligt til FDF og står nu foran kredshuset og ryger og har ellers ikke gjort det tidligere.
- En ung falder ikke naturligt ind i det fællesskab, som er på holdet, og deltager i faldende grad i møderne.
- Et barn fortæller, under en andagt, at vedkommendes forældre skal skilles.

Spørg efterfølgende ind til den nye eller kommende leders eget forhold til at give trøst og omsorg. Tal fx om:

- Hvad er dine grænser og udfordringer, når det kommer til trøst?
- Hvad kunne du gøre anderledes i de situationer, hvor du selv har givet trøst eller omsorg?
- Hvordan ville du trøste et andet barn i kredsen, hvis en lignende situation opstod?

At lege med

Fokusområdets mål

**Den nye leder får leget med kred-
sens børn og unge, hvor vedkom-
mende selv deltager i legen.**

**Den nye leder får drøftet, hvordan
legen ændrer sig, når de voksne
leger med.**

Sådan kan du gøre

Bed den nye eller kommende leder om at prøve at tage del i de lege, som foregår på klasseholdet og afprøve forskellige roller i legen. Det kan fx være:

- Den nye eller kommende leder sætter selv en leg i gang og tager del i legen. Eksempelvis en fangeleg, hvor lederen enten selv "er den" eller skal fanges.
- Børnene på holdet sætter selv en leg i gang og tildeler den nye eller kommende leder en rolle.
- Den nye eller kommende leder opdager selv en leg, som børnene er i gang med, og tager selv del i legen.

Tal herefter med den nye eller kommende leder om, hvordan legen ændrer sig, når lederne leger med, i forhold til når børnene leger selv. Du kan fx spørge ind til:

- Hvad skete der med legen, da du selv var med i den?
- Hvordan oplever du selv det at lege med?
- Er der nogle lege, som er mere egnet til at lege med i som leder?
- Hvordan opfører børnene sig, når du leger med, i modsætning til når du ikke gør?
- Er der nogle af dine medledere, som er særligt gode til at lege med? Hvad gør dem særligt gode til det?

Find mere viden og inspiration

Du kan læse mere om, hvorfor vi leger i FDF i værditeksterne

fdf.dk/DGL

Afrunding

Her runder vi temaet "FDF-pædagogik og samværsformer" af. Vi håber, du har fået inspiration og mod på at afholde temaet med de nye og kommende ledere, der måtte være i din kreds.

Har du spørgsmål eller kommentarer til temaet eller vejledningen her, er du velkommen til at sende dem til os på uddannelse@fdf.dk

Tak for din indsats med at uddanne den kommende generation af ledere i FDF.

De bedste hilsner
FDFs uddannelsesforum

Tjekliste

FDF-pædagogik og samværsformer

Kære nye eller kommende leder!

Der kan være mange ting at holde styr på i løbet af din oplæring i kredsen.

Til hvert tema kan du få udleveret en tjekliste over de mål, som er knyttet til det enkelte tema.

Mål

Efter temaet er det målet at du:

- Har gennemgået FDFs pædagogik.
- Har drøftet FDFs pædagogik med andre ledere i din kreds og reflekteret over, hvordan de kommer til udtryk i praksis.
- Har kendskab til kredsens samværsregler og kender deres formål.
- Har diskuteret dilemmaer omkring samværsreglerne med andre ledere i kredsen.
- Har drøftet, hvordan og hvornår kredsens børn og unge har behov for trøst og omsorg.
- Har reflekteret over konkrete situationer, som krævede trøst eller omsorg for et barn i kredsen.
- Har leget med kredsens børn og unge, hvor du selv tager del i legen.
- Har drøftet, hvordan legen ændrer sig, når de voksne leger med.

